

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Dialogvs De Veneratione & inuocatione sancto[rum],
co[n]tra perfidia[m] Lutherana[m], ad reuerendissimu[m]
in Chr[ist]o patre[m], illustrissimu[m]q[ue] principe[m] &
d[omi]n[u]m D. Herma[n]nu[m] de ...**

Hoogstraten, Jacobus van

Coloniae, 1524

VD16 H 4813

Lonicerus paulo post præcedentia. Cap. IX.

urn:nbn:de:hbz:466:1-35673

Roma. xij.

nos p̄t nisi deus. Frustra uideſ apls Paulus postuſſe Ro-
manor̄ ſe p̄cibus adiuuari. Ille nāq; Romanos interpel-
lans, Obſecro (inqt) uos fratres p̄ dñm n̄m Ieſum Chriſtū
ut adiuuetis me in orōnibus ūis pro me ad deū, ut liberer
ab infidelibus in Iudæa. Stipuleſ & interroget Lutheran⁹
ap̄lm q̄ temeritate, aut q̄ etiā fide ad eor̄ cōuolat p̄ſidiū, q̄
de ſuis ſe miſerijs expedire uix ſufficiūt, & nō poti⁹ uadat
ad Ch̄m, q̄ dat oībus affluenter. Voluit ergo iuari, uo-
luit & liberari, nō p̄ Romanor̄ uires, ſed p̄ eor̄ orōnes. Si
ergo q̄ppiā auxiliū huic ſiſe a cōſtitutis poſtulemus, quod
ap̄ls petijt ex uiuis p̄tōrib⁹, An iccirco ex ſctō Iacobo ul
alio q̄libet deū facimus?

LONICE.

Nō ſiūt apud
ſepulchra ſan-
ctorum niſi a
malo ſpū mi-
racula.

THEOLO
Miracula nō
fiunt a dæmo-
ne.

liij. Regū. xij

Lonicerus paulo poſt præcedentia. Cap. IX.

Sed qd de miraculis ſentiendū eſt, q̄ apud ſctōr̄ ſiunt
ſepulchra & reliqas, Nulla a ſctis miracula fieri egdē
opinor, aut ſi qua ſiunt, a ſpū calumniante originem
ducere &c.

¶ De p̄ſida Pharīſeor̄ ſecta eſſe probaris, q̄ quū Ch̄i
miracula inſiciari nō poſſent, in Beelſebub principe dæ-
monior̄, ea fieri calūniabāſ. Ruſus Helīſeus uiuēs mor-
tuū puer̄ ſuſcitauit. De mortuo aut̄ ſic legimus, Proiece-
rūt cadauer in ſepulchrū Helīſei, qd cū tetigiffet oſſa He-
leſei reuixit hō, & ſtetit ſup pedes ſuos. An hæc a ſpū calū-
niatore & nō potius a deo in Helīſei honorē, in eius ſan-
ctitatis testimoniū, originē duxiſſe credimus. Sed ſit ſane,
dæmones poſſe hoīes ludificari, & eis quaſdā tenebras cu-
dere, & præſtigijs, neſcio qbus, hoīem circūuenire, nū igiſ
& mortuos ſuſcitare p̄nt? nū ad uidendū, ambulādūve or-
gana prorsus pempta reſtaurandi ptātē hñt? At dices for-
ſan pinde, atq; cōdiſcipulus tuus eiſdē farine, nob quōn-
dā obiecit, Dæmones aliqñ mortuos ſuſcitafſe, Phitonīſſa
em̄ p̄cibus Saulis regis ducta, Samuelē ſuſcitauit. Quæ-
ſo te, q̄t annis ſeu menſibus, ſeu ad minimū diebus (ut alijs
circa h̄iſtoriā miſſis difficultatibus, ſermonē in pauca cōſe-
ramus) Samuel a Phitonīſſa reuocatus in uita p̄ſtitit ſuper
terrā, quemadmodū q̄ plurimos ad ſctōr̄ monumenta in

De inuocatione sanctorum.

uitā longā reuocatos ex pbatissimis cōstat historijs: Quas Hieronymus
propter Hieronymū audiamus, tibi tuoq; p̄ono Vigilā
tio h̄eretico sic r̄ndentē. Sentio infelicissime mortaliū,
qd doleas, qd timeas, Spūs iste immundus, q te h̄ec cogit
scribere, s̄ape hoc uilissimo tortus est puluere, imo hodie
torquet, ut q in te plagas dissimulat, in c̄teris cōfiteat, ni
si forte in morē gentilium impiorū Porphiri & Eunomi
has p̄stigas d̄emonū eē effingas, nō uere clamare d̄emo
nes, sed sua simulare tormēta. Iā & diuū Chryso. audiam^o Homil. lxi.
Sanctorū (ingr) ossa h̄nt p̄tatem multo maiore, d̄emonēs
em̄ sistūt & torquet, & uinctos ab illis, soluūt semissis uin
culis. Quid hoc foro magis uenerandū, quū uideat nemo
nemo d̄emonis instet laterib^o, uoces sentiunt & laceratio
nes & c̄. & cinis, ossa, & fauilla inuisibiles illas p̄tates dila
niant & c̄. Multi reges, plerūq; hui^o spectaculi gratia pere
grinati sunt. Haecenus ille.

¶ Etia si miracula apud martyres & sanctorū dei sepul^o LONICE
chra fiant, non fiunt quia sancti hoc impetrant, C̄terum paulo post p̄
quia uehementē in s̄ctōs suos amorē testat deus. cedentia.

¶ Quēadmodū n̄ q in euripo sunt, huc illucq; iactant, THEOLO
itidē & tu nūq; tibi cōstas, sed tanq; c̄cus & ebri^o in mul^o Retorsio argu
tis plerūq; locis tecū iisdē sp̄ de rebus dissides. Nā q mō tā menti in au
topere oppugnaueras, id nūc nobis penitus cōfirmas. Cū thorem.
ei n̄ p̄ c̄teris deus s̄ctōs suos amat, cur in eos suū amorem
miraculoz signis manifestat, nisi ob eoz merita q deo sua
gr̄a illis auxiliāte, opati sunt. H̄ec sane merita quodā mō
interpellāt deū, sicut & orare dicunt, ueluti scriptū est. Cō Eccle. xxix.
clude eleemosynā in sinu pauperis, & ipsa orabit pro te, q
mō & sanguis Ch̄ri pro nobis dicat ueniā petere, Hac (ni
fallor) rōne, sancti ueteris testamenti orantes, s̄ape merita
p̄m suoz recēsebant, q̄tenus illoz suffragantib^o meritis,
ipsi facili^o exaudirent in suis deprecationibus. Exēpla sunt,
Exodi. xxxij. Dani. iij. alijs q̄q; plerisq; locis, q̄nimo & do
min^o oñdere uolens, q̄tū eū ad b̄nficia cōferēda moueant
merita p̄m: tā p̄m q̄ meritorū suoz frequēter memor est,

Caput nonum.

ut Gen. xxvi. Exodi. iij. III. Reg. ca. xi. alijsq; locis cōspi-
cere licet. Porro quēadmodū bona merita interpellāt, ita
etiā & eodē loquēdi gñe impetrare dicunt. Nā qd aliū est
impetratio, q̄ interpellationi rñdens boni affecutio. Nec ē
q̄ in p̄sentia miteris interpellare merita, eo em̄ interpel-
lare dicunt, q̄ deū ad taliū prodigioꝝ prouocāt manifesta-
tionē, quēadmodū & ediuerso crimina clamare dicuntur,
qñ deū ad uindictā incitāt, sicut scriptū ē. Vox sanguinis
fratris tui Abel clamat ad me. Cōsonat his mḡi sniaꝝ. In-
tercedūt ingens ad deū pro nob̄ sancti merito, dū illorum
merita suffragant nob̄, et affectu dū uota n̄ra cupiūt imple-
ri. Oram⁹ ergo ut intercedāt, i. ut eorū merita nobis suffra-
gent &c. Quēcirca sancti etiā nō supplicātes, mō qdā in-
terp̄tabili p̄ sua merita interpellāt, & impetrant, qñ nos ob
eorū merita a dño iuuamur. Neq; id solū satis ē recēuisse,
uerū etiā qñ deū oram⁹, ut eorū merita nob̄ suffragent, tūc
eo ipso nimirū & eos oram⁹, ut & ipsi p̄ nob̄ impetrēt &
intercedāt. Neq; hęc mira cuiq; uideri debēt, quū ab hoc
loquēdi mō nō multū abhorret id qd ijs q̄ ius ciuile profi-
tent, nō minus elegāter q̄ frequēter in ore est, diē interpel-
lare pro hoīe. Vt igit ad id vñ digressi sum⁹ reuertamur, si
cut sc̄ti etiā nō supplicātes, meritis suis interpellāt, ita p̄ ea-
dē merita diuini erga se amoris in signis & uirtutib⁹ testa-
tionē impetrant. Vides ne mō Lutherane q̄ malignitatis
tuæ studiū deductū sit, cū id qd reprobare totis uiribus cō-
tēdis, approbasse tua ipsi⁹ te v̄ba cōuincāt. Cernis ne tuo
te gladio (ut aiunt) facile iugulatum?

LONICE

cōtinuo ad p̄-
cedentia.

Nō ppter mi-
racula sancti
sunt iuocādi.

THEOLO

Oñdiū bonū
esse iuocare
sanctos,

¶ Nec sic argumētandū est, Deus opat̄ miracula apud
sc̄tōꝝ suorū sepulchra, ergo inuocādi sunt, sed erit sequela
ergo de⁹ q̄ unice sc̄tōs suos diligit, oñdit. Imo de⁹ hac uia
ad sese nos inuitat. Indicat em̄ q̄ benignū se suis exhibeat
et ijs q̄ i carne qñdā, ut nos hodie circūcirca onerati erant.
¶ Alterā quā tu probas sequelā nequaq; abnuim⁹, imo
nō grauatim donam⁹. Primā aut nimis temere refellere p̄-
gis, quā sic aduersum te firmate ac cōponere in aīo ē. Cō-

De inuocatione sanctorum.

pertū habem⁹ calamitosos ac oppressos, nec nō & anxios
pios hoīes, ea rōne plerūq; inuocare sctōs, ut ipsi sua inter
cessione apud altissimū, diuinā impetrēt opē atq; miseris
cordiā. At diuina maiestas ad eā qualē iā explanauim⁹ in
uocationē, crebro miracula sanitatū siue subuentionū, cir
ca monumēta aut reliq; sctōrū operat. Vtraq; propō te
stator ac notior est, cū ex historijs, tū experimētis multis
q; ut alterā earū aliq; arte aut fuga labefactare q;as. Ex his Finalis con
clusio.
ergo fit & cōstat quā intēdim⁹ cōclusio, Sctōs (inquā) iuo
candos eo noīe, ut diuinā mortalib⁹ opē impetrēt. Si em̄
sancti nō sunt inuocandi (in q; snia tu es) ergo pperā ab hoī
bus inuocant, sane ad hoc insup cōsequēs est, deū optimū
suorum miraculorū uirtutib⁹, pios hoīes sacrilego errore
detinere irretitos, qd reuera cogitare nephas eē cōstat, tm̄
abest, ut hoc q;piā sentiat ac dicat.

¶ Hinc ad exiliū breuib; Giaris, arcti⁹ ablegādam eē LONICE.
falsam de deo opinionē, scilicet q; forsan nos acceptare no
lit, aut q; iram suā q; mansuetudinē potius effundere uelit. cōtinuo ad p
cedentia.

¶ Nō ablegāda, nec in breues giaros pducēda ea ē opi THEOLO
nio, sed, p syncera & itate amplectēda ac exosculanda, q; di
cimus, irā dei in tpalib⁹ miseris ac poenis, nōnunq; aduer
sus hoīes usq; adeo eē firmatā, ut nullae btōrū preces, eam
possint auertere, etsi nunquam salutis uiam alicui praelu
dat. Nam Hieremiā dñm dixisse cognouimus. Tu ergo
noli orare pro pplo hoc, ne assumas, p eis laudē & oīonē,
nō obsistas mihi, qā nō exaudiā te & c. Et alibi. Nō exau
diā in tpe clamoris eorū ad me. Et alio in loco. Noli ora
re pro pplo isto in bonū, cū ieiunauerint nō exaudiā pces
eorū, & si obtulerint holocausta & uictimas, nō suscipiam
ea, qm̄ gladio & fame & peste ego cōsumā eos. Et iterum
Si steterint Moses & Samuel corā me, non est aīa mea ad
pplm̄ istū. E regione & o principio etiā oīdim⁹, deū uicis
sim in multis reb⁹ sua snia, ordinatiōeq; statuissē, neq; boni
q;piā cōferre, nec malis hoīm leuare, nisi ob certa merita,
pcesq; sctōrū. Quare nihil agis, sed meras nugas oggānis.

Deus interdū
ē implacabil.
Hieremię. vii.
Ibidem. xi.
Ibidem. xiii.
Ibidem. xv.

LONICE.
cōtinuo ad p
cedentia.
Sctōs nobis
suppetias fer
re dū inuocāt
summa est im
pietas.

THEOLO
Retorsio argu
menti in aus
thorem.

Actuū. ij. v.

¶ Sctis dū adhuc in corpe p fidē pegrinarēt, adeo se de
& c. misericordē prestitit, ut id qd post mortē illorū testet
in hisce miraculis, q̄ uera aliqñ repiunt & c. Ne igit timea
mus accedere illū, futurū est em, qd nob æque atq illis mi
sericors & c. sit, mō ne auersemur eū quē nunq auersati sūt
sancti sui. Qui ut nobis suppetias ferant, rēq tēporalē iu
uent, dū inuocant, tanta est impietas, ut hūanus aiūs haud
facile possēt illā assequi. Vtinā chřiani principes hic uigi
larēt, istaq; idola destruerēt, q̄s adeo hoīes a uero abducūt
¶ Perplacet testimoniū de miraculis sctōr, & tecū in
ea re sentim⁹, uerū qd nō q sctōs inuocant deū auersent, non
placet. An qd stulti⁹ fingi possit, q̄ talia somniare? Tu tñ
uelim expēdas hoīm mordacissime, an etiā deus cōtēnat
qñ sctōs aut puectæ uirtutis hoīes, adhuc in hac terra pe
regrinantes (qd tu scriptura approbāte mirifice laudas) im
ploram⁹? Dices utiq; nequaq̄. Quare igit nequaq̄? Certe
qa eorū auxiliū implorantes, deū nō repellim⁹, qn potius
ipm in nra inuocatiōe p̄cipuū habem⁹, ai mq; ad eū primo
intēdimus. Nō em sic sctōs imploram⁹, q̄si ipsi nobis suis
uirib⁹ suppetias ferāt, hoc em eēt repellere deū, sed ut sup
petias nob suis p̄cibus apud deū obtineant. Cū aut hic nul
lā impietatē eē, ipse facile cōcedas, quē nā ergo (ut tuis
his utamur) ea est impietas, quā tantope (ut tua est snia) hu
manus aiūs execrat, a q̄ natura hūana abhorret, si sancti q
iā cū Chřo cupito potiunt brauiō, eo mō sicut dixim⁹ in
uocent⁹? Et ut impedimēto sim⁹, ne idē nobis subinde obie
ctes, uideam⁹ qd de hac re in actis ap̄lor repiat. Nōne ibi
discimus, Petri ap̄li adhuc uiuētis mirū in modū ab hoīb⁹
p̄sidiū imploratū fuisse? Itidē & de Iacobo cæterisq; ap̄lis
factū nō dubitam⁹, Nepe p manus ap̄lor fiebant signa &
prodigia magna in pp̄lo, hæc aut cū ita sint, q̄re nunc ma
gis Petrus & Iacob⁹ cœlestis gl̄iæ iā participes, a chřianis
principib⁹ tanq̄ idola qdā sunt cōterēdi (utpote qb⁹ hoīes
a uero abducunt) q̄ cū adhuc mortalē uitā agerēt, atq; ab
hoīb⁹ nō mediocriter iplorabāt? Q̄ si discriminis rōnē

De inuocatione sanctorum.

afferre nequeris, mitte nugas istas, ac desine tandē menda
cijs & ijs qdē ipudētissimis sc̃tōs blasphemādo uellicare.

Lonicerus in solutionib⁹ argumētōrū. Cap. X.

LONICE.

Sic scilicet probas &c. sc̃tōꝝ inuocationē Chorebe in
signis. Principio ais eccliam nō errasse in sc̃tōꝝ inuo/
catione cū spūs sc̃tūs docuerit illā oēm ueritatem &c.
Si ex te querā, qd sit ecclia, nōne rñdebis mihi, Papa cū su
is. Sic hanc ob causam duplicē pono, alterā catholicā, q̃ ca
put Ch̃m habet unicū, aliudq; nescit, ipsa uero corpus est
qddā Ch̃i p̃ciosum, siue sit in oriēte uel occidente, austro
uel aqlone, q̃ euangelio & ũbo dei regiū, uiuit & cōseruat
hæc nō uidet oculis carnis, nō est p̃sonata, nō insidet mu/
labus excellēter phaleratis, nō est certo loco colligata, uer
rū ubicūq; baptisma, & uerū dei uerbū est, promulgat &
uiuit, istic est ecclia. Porro hæc dū uerbo dei uero dirigit,
errare nō p̃t, dū uero uerbo dei destituit, nō p̃t nō errare.
Alterā Romanā siue papisticā, q̃ caput habet papā &c. ef
fecminatū illud Antich̃i corpus, q̃ dū se iudicē uerbi dei
cōstituit, illud pro suo t̃m̃ quēstu exterminans, nunq̃ non
errat &c. ita ut nō mereat dici ecclia, sed rectissime synago
ga sathanæ, Babylon q̃q; meretrix illa magna &c.

Audi qd mihi scripserit uenerād⁹ theolog⁹, quē tu tāq̃ THEOLO
Chorebū as p̃naris, ũitatis (iq̃t) deprauator ille Ioānes Lo
nicerus, q̃ rñsioni suæ uia pararet, rñsionē somniat, quam
q̃sit⁹ nūq̃ dedissem, ut q̃ ecclie noie, nihil aliud q̃ papa et
sui intelligat. Quid uero sit ecclia, & qd sentiendū sit de ea
quā tu inuisibilē ponis, dudū mg̃ro tuo Luthero, q̃ in hoc
errore arcē tenet, eo libello q̃ scriptus est ad inuictissimum
Cæsarē Carolū rñdimus, ubi in p̃fatione non oscitanter
sup hoc articulo differuimus, accuratius t̃ñ & effusius hāc
rē alias, q̃n cū Lutheranis fucis nob̃ res eēt, explanauim⁹.
Cæterū ut cōuicia, cōtumelias, iniurias, opprobria silētio
p̃tereamus, hoc unū dicere ac rñdere uisum est, Ex ecclia
quā catholicā, ac uerbo dei & euangelio cōseruatā p̃dicas
ne unus qdē sc̃tōꝝ auersatus fuit inuocationē sanctorum.